

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt onsdag den 20. maj 2020

Sag 113/2019

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Else Præstegaard, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Retten på Frederiksberg den 1. juni 2019 (3781/2019) og af Østre Landsrets 10. afdeling den 28. juni 2019 (S-1563-19).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Poul Dahl Jensen, Jan Schans Christensen og Jens Kruse Mikkelsen.

Påstande

T har nedlagt påstand om, at anklagemyndighedens påstand om varetægtsfængsling frem til dom ikke burde været taget til følge som sket ved byrettens kendelse af 1. juni 2019 som stadfæstet af landsretten den 28. juni 2019.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Sagsfremstilling

T, der er georgisk statsborger, blev den 21. marts 2019 anholdt og sigtet for forsøg på indbrudstyveri, jf. straffelovens § 276 a, jf. § 21, ved kort tid forinden at have forsøgt at bryde ind i en lejlighedsopgang. Han blev samme dag afhørt af politiet, hvor han endvidere blev sigtet for et indbrudstyveri begået den 8. februar 2019. Af politiets afhøringsrapport fremgår, at der ved afhøringen medvirkede georgisk tolk via telefon, og at det forud for afhøringen blev kontrolleret, at tolken og T forstod hinanden. T nægtede sig skyldig og afgav forklaring

om begge forhold. I forlængelse af politiets afhøring om de rejste sigtelser blev der foretaget konventionsafhøring, hvor T afgav forklaring under medvirken af samme georgiske tolk.

Den 22. marts 2019 blev T fremstillet i grundlovsforhør ved Københavns Byret, hvor han blev sigtet for de to forhold af henholdsvis indbrudstyveri og forsøg herpå. Som georgisk tolk fungerede A. T erkendte sig skyldig i hæleri i forhold 2 og nægtede sig skyldig i forhold 1 og afgav forklaring om begge forhold. Han blev herefter i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1, 2 og 3, varetægtsfængslet indtil den 15. april 2019.

Henholdsvis den 22. og 23. marts 2019 blev to andre georgiske statsborgere varetægtsfængslet for samme strafbare forhold som T.

Den 4. april 2019 blev T sigtet for sammen med de to medsigtede at have begået endnu et indbrudstyveri den 20. marts 2019.

Den 6. april 2019 gjorde Ts forsvarer, advokat Else Præstegaard, politiet opmærksom på, at hun ikke kunne få en tolk fra Easy Translate, der talte georgisk. Den 9. april 2019 meddelte politiet hende, at hun kunne anvende en tolk uden om Easy Translate. Den 10. april 2019 meddelte advokat Else Præstegaard efter aftale med T, at han var indforstået med fortsat varetægtsfængsling i 14 dage. Byretten forlængede herefter den 15. april 2019 på skriftligt grundlag varetægtsfængslingen indtil den 29. april 2019.

Den 29. april 2019 forlængede byretten varetægtsfængslingen indtil den 13. maj 2019. T, der var fremstillet via videolink, protesterede herimod. Under retsmødet fungerede B som georgisk tolk.

Forud for fristforlængelsesmødet den 13. maj 2019 havde anklagemyndigheden problemer med at finde en georgisk tolk, der kunne og ville give møde. Af et notat af 10. maj 2019 fra politiet fremgår herom bl.a.:

”Advokatursekretariatet har forgæves forsøgt at skaffe en georgisk tolk til ovenstående. Easy Translate har ikke tilknyttet georgiske tolke, hvorefter vi har kontaktet Translation Team og efterfølgende Tolkegruppen, der ikke kan hjælpe. Efterfølgende har vi kontaktet de tolke der er på politiets gamle tolkeliste, og en tolk tilkendegav, at hun godt kunne

tolke mandag, men hun ønskede ikke at hjælpe p.g.a. Rigspolitiets aftale med Easy Translate. De øvrige tolke kunne ikke hjælpe.

For at forsøge at få gennemført ovenstående frister, har vi nu efter aftale med anklageren rekvireret en russisk tolk, men vi er ikke bekendt med, om arrestanterne forstår russisk.”

Den 12. maj 2019 gav advokat Else Præstegaard efter aftale med T på skriftligt grundlag samtykke til en forlængelse af varetægtsfængslingen i en uge. Hun gjorde samtidig på ny opmærksom på problemer med at fremskaffe kvalificeret tolkning til hendes møder med T i arresten. Byretten forlængede herefter den 13. maj 2019 på skriftligt grundlag varetægtsfængslingen indtil den 20. maj 2019, hvor det blev bestemt, at T skulle fremstilles fysisk.

T blev den 20. maj 2019 på ny fremstillet i byretten. B fungerede som georgisk tolk. Det fremgår bl.a. af retsbogen, at advokat Else Præstegaard bemærkede, at tolken under forsvarers samtale med klienten i arresten ”ikke forstod retligt relevante ord som f.eks. hæleri”. Byretten forlængede imod Ts protest varetægtsfængslingen indtil den 27. maj 2019.

Den 27. maj 2019 blev der afholdt et nyt retsmøde under medvirken af C som georgisk tolk. Det fremgår af retsbogen, at tolken oplyste, at ”hun aldrig har tolket i retten, og at hun ikke kender de juridiske vendinger”. Det fremgår videre, at dommeren under forhandlingen flere gange måtte ”bede tolken om at oversætte”, at ”tolken ledte efter ordene”, og at ”det er uvist, hvor meget arrestanten forstod”. Byretten bestemte i første omgang, at T skulle forblive varetægtsfængslet, men omgjorde samme dag denne beslutning og bestemte, at han og de to medsigtede skulle løslades. Af byrettens kendelse fremgår bl.a.:

”Der har lige siden varetægtsfængslingen af de 3 arrestanter hhv. den 22. marts og 23. marts 2019 været problemer med at skaffe tolke til retsmøderne, herunder kvalificerede tolke. Endnu væsentligere har været, at forsvarerne ikke har været i stand til at tale med deres klienter om sagen, da forsvarerne ikke har kunnet skaffe en tolk, hverken kvalificeret eller ukvalificeret, hvorfor fængselsbesøg med henblik på at drøfte sagen med deres klienter ikke har kunnet afholdes.

Arrestanterne har således i de 2 måneder, de har været varetægtsfængslet pga. tolkeproblemer ikke haft mulighed for at kommunikere med deres respektive forsvarere, hvilket retten finder er i strid med EMK art. 6, stk. 2.

Under henvisning til sagens karakter og forløb, herunder den tid, der er forløbet finder retten herefter ikke, at sagen kan bære en fortsat fængsling under disse vilkår.”

Anklagemyndigheden kærede kendelsen til Østre Landsret og anmodede om opsættende virkning, hvilket byretten imødekom.

Landsretten afsagde den 29. maj 2019 kendelse om, at de sigtede fortsat skulle være varetægtsfængslet. Af landsrettens kendelse fremgår bl.a.:

”De problemer med hensyn til tolkning til og fra georgisk, som er beskrevet i byrettens retsbog og kendelse af 27. maj 2019, kan ikke begrunde, at de tiltalte løslades.

Landsretten finder, at byretten burde have forlænget fængslingsfristen for de tiltalte og have udsat sagen med en efter omstændighederne kort frist til et nyt retsmøde, hvortil der skulle indkaldes tilstrækkeligt kvalificeret georgisk tolk, med henblik på en stillingtagen til spørgsmålene om yderligere forlængelse af fængslingsfristen, om berømmelse af hovedforhandling og om de særlige problemer, som forsvarerne havde gjort opmærksom på vedrørende deres kommunikation med de tiltalte uden for retsmøderne. Landsretten har herved henvist til blandt andet, at der ikke foreligger oplysninger om, at der skulle have været problemer med tolkning i grundlovsforhørene den 22. og 23. marts 2019, og at de dengang sigtede i disse retsmøder under medvirken af tolk afgav forklaringer i relation til de rejste sigtelser.”

Advokat Else Præstegaard ansøgte Procesbevillingsnævnet om tilladelse til at indbringe landsrettens kendelse for Højesteret, hvilket Procesbevillingsnævnet den 4. juli 2019 gav afslag på.

Den 1. juni 2019 bestemte Retten på Frederiksberg, at varetægtsfængslingen skulle forlænges frem til dom, jf. retsplejelovens § 767, stk. 2, idet retten henviste til, at der var indleveret anklageskrift i sagen og berammet hovedforhandling til den 1. juli 2019. Under retsmødet fungerede B som georgisk tolk. Det fremgår af retsbogen bl.a., at en af de medsigtede afgav forklaring.

Advokat Else Præstegaard kærede byrettens kendelse af 1. juni 2019 til landsretten. Hun vedlagde i den forbindelse et notat udfærdiget af den georgiske tolk D, som tidligere havde været anvendt under sagen, og som efter det oplyste havde været til stede som tilhører i retsmødet i byretten.

Den 17. juni 2019 forsøgte landsretten at foretage mundtlig behandling af kæremålet, men det var ikke muligt at få foretaget tolkning på georgisk, og landsretten udsatte derfor sagen på indkaldelse af georgisk tolk. Af retsbogen fremgår bl.a.:

”Som tilhører var mødt bl.a. to personer, der på retsformandens forespørgsel angav at være tolke i georgisk. På retsformandens forespørgsel, om de ville tolke for landsretten i dag, svarede begge benægtende. De ønskede desuden ikke at oplyse deres navne.

Retsformanden redegjorde for indkaldelsen af russisk tolk, herunder at retsformanden lørdag den 15. juni 2019 på baggrund af problemstillingen om tolkningen i byretten, havde rettet henvendelse til Easy Translate ..., der oplyste, at den mest hensigtsmæssige måde, henset til Easy Translates georgiske tolkes kompetencer, var, at der mødte en russisk tolk.

Retsformanden oplyste desuden, at hun herefter samme dag telefonisk havde kontaktet tolken A, der oplyste, at hun ikke var knyttet til Easy Translate, og derfor ikke ønskede at tolke i landsretten mandag. Retsformanden havde desuden forgæves lagt besked på tolken Ds telefonsvarer, men den pågældende var ikke vendt tilbage.”

Den 21. juni 2019 sendte anklagemyndigheden en georgisk oversættelse af anklageskriftet til advokat Else Præstegaard.

Ved mail af 23. juni 2019 bad advokat Else Præstegaard anklagemyndigheden om at bekræfte, at oversættelsen ikke var foretaget af nogen af de tolke, der tidligere havde medvirket og ikke tolket kvalificeret. Ved mail af 26. juni 2019 gjorde advokat Else Præstegaard endvidere opmærksom på, at der var væsentlige problemer med den georgiske oversættelse af anklageskriftet og henviste til støtte herfor til en udtalelse udarbejdet af en georgisk tolk, E, som hun anmodede om at føre som vidne.

Ved mail af 27. juni 2019 oplyste anklagemyndigheden, at der var benyttet tolk med tolkenummer til oversættelse af anklageskriftet. Foranlediget af den fremsatte anmodning om vidneførsel anmodede anklagemyndigheden om en kort redegørelse for Es kompetencer som tolk.

Ved mail sendt senere samme dag frafaldt advokat Else Præstegaard anmodningen om vidneførsel af tolken.

Den 27. juni 2019 blev der i landsretten foretaget mundtlig forhandling af kæremålet. Om tolkningen under dette retsmøde fremgår bl.a. følgende af retsbogen:

”Som georgisk/russisk tolk for kærende mødte ..., og som russisk/dansk tolk mødte ... Henset til det oplyste om problemerne med at skaffe kvalificeret georgisk tolkning i forbindelse med den mundtlige forhandling af kæresagen skete tolkningen med rettens indforståelse helt undtagelsesvist således, at der af den ene tolk først blev oversat fra georgisk til russisk, hvorefter der af den anden tolk blev oversat fra russisk til dansk – og omvendt. Anklagemyndigheden og forsvareren fremkom ikke med bemærkninger til den anvendte fremgangsmåde.”

Ved kendelse af 28. juni 2019 stadfæstede landsretten byrettens kendelse om fortsat vare-tægtsfængsling. Af landsrettens kendelse fremgår:

”Tiltalte blev den 22. marts 2019 fremstillet i grundlovsforhør, hvorunder han blev gjort bekendt med sigtelsen på daværende tidspunkt og afgav forklaring. Landsretten lægger til grund, at tolkebistanden i dette retsmøde var fuldt kvalificeret.

Det fremgår, at der i tiden efter grundlovsforhøret har været endog meget betydelige udfordringer med at tilvejebringe kvalificeret tolkning til og fra georgisk, hvilket blandt andet har betydet, at den for tiltalte beskikkede forsvarer har været begrænset i sin adgang til at kommunikere med tiltalte via tolk, ligesom retsmøder i sagskomplekset er blevet udsat. Der har endvidere været rejst spørgsmål ved, om de tolke, som har været benyttet, har været tilstrækkeligt kvalificerede. Det fremgår endvidere, at domstolene, anklagemyndigheden og forsvareren har udfoldet endog meget betydelige bestræbelser på at skaffe kvalificeret tolkebistand.

Landsretten har i kendelse af 29. maj 2019 fastslået, at de problemer med hensyn til tolkning, som er beskrevet i byrettens retsbog og kendelse af 27. maj 2019, ikke kunne begrunde, at de tiltalte løslades. Landsretten fandt i samme kendelse, at byretten burde have forlænget fængslingsfristen for blandt andet tiltalte og have udsat sagen med en efter omstændighederne kort frist til et nyt retsmøde, hvortil der skulle indkaldes tilstrækkeligt kvalificeret georgisk tolk.

Som sagen foreligger oplyst for landsretten, kan det ikke med sikkerhed afvises, at den tolk, der blev benyttet i forbindelse med retsmødet den 1. juni 2019, og tiltalte indbyrdes har haft visse forståelsesmæssige problemer. Landsretten lægger dog samtidig til grund, at tiltalte under sagens forløb har fået oversat og modtaget de relevante oplysninger om indholdet af tiltalen og om sagens forløb.

På baggrund af det ovenfor anførte finder landsretten efter en samlet vurdering, at der fortsat ikke er grundlag for at løslade tiltalte med henvisning til EMRK artikel 6, stk. 3, litra a og/eller e.

Landsretten stadfæster med disse bemærkninger byrettens kendelse.

Det bemærkes, at landsretten herved ikke har taget stilling til kvaliteten af anklageskriftets oversættelse.”

Den 1. juli 2019 blev hovedforhandling i straffesagen mod T og de medtiltalte gennemført ved Københavns Byret. Under hovedforhandlingen medvirkede de samme to tolke i henholdsvis georgisk-russisk og russisk-dansk, som havde foretaget tolkning under det mundtlige kæremål i landsretten.

I retsmødet blev spørgsmålet om kvaliteten af den skriftlige oversættelse af anklageskriftet rejst af forsvarerne. Der blev efter anmodning af forsvarerne foretaget oversættelse til dansk af den georgiske oversættelse af anklageskriftets forhold 1a af de tilstedeværende tolke. Af retsbogen fremgår herom bl.a.:

”Under foretagelsen heraf blev blandt andet ’hæleri’ oversat med ’noget der vokser’, ’Bed & Breakfast’ med ’en seng og morgenmad’, ’Føtex’ med ’betyder ingenting’, ’Hil-lerød’ med ’betyder 1.000’ og en sidste del af tiltalen med ’gods eller varer, som de grundlæggende forklaringer som anvist uanset det vidste de eller at de udførte, tror jeg, at det en overtrædelse af straffeloven’.”

Retten foreslog, at anklageskriftet blev oversat på ny i retsmødet, først fra dansk til russisk og derefter fra russisk til georgisk, og at forsvarerne derefter ville få mulighed for at tale med deres klienter ved brug af de tilstedeværende tolke, inden hovedforhandlingen fortsattes. Forsvarerne erklærede sig enig i den forslåede fremgangsmåde, hvis hovedforhandlingen skulle gennemføres den pågældende dag.

Retten afsagde herefter kendelse om, at sagen skulle fremmes, hvorefter forsvarerne blev givet mulighed for at tale med deres klienter. Advokat Else Præstegaard oplyste efter en pause, at hun ikke havde behov for at tale med T, idet hun havde haft mulighed for at tale med ham via en georgisk tolk under et arrestbesøg.

Byretten afsagde samme dag dom, hvorved T blev fundet skyldig i alle forhold og idømt 6 måneders fængsel for overtrædelse af straffelovens § 276 a, jf. § 285, stk. 1, og § 290, stk. 1, jf. § 21, samt udvist af Danmark med indrejseforbud i 6 år.

Byretten bestemte, at statskassen skulle betale en del af de tiltaltes sagsomkostninger som følge af de problemer, der havde været med tolkningen. For Ts vedkommende blev det således bestemt, at han skulle betale 45.000 kr. (med tillæg af moms) i salær til forsvareren, mens statskassen skulle betale 25.000 kr. (med tillæg af moms) af forsvarerens salær samt forsvarerens udlæg til tolk.

T og de medtiltalte modtog dommen, der for Ts vedkommende heller ikke blev anket af anklagemyndigheden.

Byretten bestemte, at T fortsat skulle være varetægtsfængslet efter dommen, indtil udvisning kunne iværksættes, jf. udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1. Den 18. juli 2019 blev han prøveløsladt fra afsoning af dommen med en reststraf på 65 dage, og den 29. juli 2019 blev han udsendt til Georgien i overensstemmelse med indrejseforbuddet.

Advokat Else Præstegaard har til brug for sagens behandling ved Højesteret fremlagt en oversættelse til dansk af det georgisk oversatte anklageskrift. Oversættelsen er efter det oplyste udarbejdet af tolken D.

Anbringender

T har anført navnlig, at varetægtsfængslingen af ham har været i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, især stk. 3, idet der ikke var tilstrækkelig kvalificeret tolkning i forbindelse med fristforlængelsesmøderne i sagen. Der burde derfor være sket løsladelse allerede i første fristforlængelsesmøde og i hvert fald den 1. juni 2019.

Den mangelfulde tolkning i fristforlængelsesmøderne indebærer endvidere, at retsmøderne reelt må betragtes som ikke afholdt. Det er efter retsplejelovens § 764, stk. 2, jf. § 767, stk. 1, 5. pkt., en betingelse for fortsat varetægtsfængsling, at afhøring af den sigtede kan finde sted, og at sigtede skal have mulighed for at udtale sig. Af retsplejelovens § 149, stk. 1, følger endvidere, at der skal medvirke tolk, når sigtede ikke kan forstå dansk. At der ikke er tilstrækkelig kvalificeret tolkning må sammenlignes med, at der ikke sker fremstilling med den virkning, at fristen for varetægtsfængsling overskrides. Der burde derfor også af denne grund være sket løsladelse senest den 1. juni 2019.

Tolkeproblemerne i sagen illustreres bl.a. af, at der under retsmødet den 1. juni 2019 medvirkede en tolk, som ikke forstod retligt relevante udtryk som f.eks. ”hæleri”, ”tyvekoster”, ”principalt”, ”subsidiært” og ”proportionalitet”. Samme tolk havde medvirket under et retsmøde den 20. maj 2019. Det er helt uacceptabelt, at den samme tolk blev sendt til retten til tolkning igen. Hertil kommer, at der var væsentlige mangler ved den georgiske oversættelse af anklageskriftet, som han senere fik udleveret af anklagemyndigheden. Som det fremgår af den fremlagte tilbageoversættelse til dansk, er den georgiske oversættelse indholdsmæssigt uforståelig.

Det forhold, at sigtelserne har været korrekt tolket ved grundlovsforhøret den 22. marts 2019, er ikke afgørende. Der kom efter grundlovsforhøret en yderligere sigtelse og nye oplysninger i sagen. Senere kom der et anklageskrift, hvor der bl.a. blev nedlagt en udvisningspåstand. Disse nye forhold kan have betydning for varetægtsfængslingens længde og er derfor relevant at få oplyst for en arrestant.

Udover tolkeproblemerne i retsmøderne og oversættelsesproblemet med anklageskriftet var det næsten umuligt at få en georgisktalende tolk med i Vestre Fængsel. Han var som følge heraf afskåret fra på kvalificeret vis at kommunikere med sin advokat i perioden fra den 10. april til den 26. juni 2019.

Varetægtsfængslingen har stået i misforhold til den forstyrrelse af hans forhold, som det indebærer at være frihedsberøvet uden at kunne få en kvalificeret tolket forklaring på grundlaget for varetægtsfængslingen og uden at kunne udtrykke sig over for retten, anklageren eller sin forsvarer.

Det kan ved vurderingen af, om varetægtsfængslingen var berettiget, ikke tillægges betydning, at han ikke ankede byrettens dom. På domsforhandlingstidspunktet havde han siddet varetægtsfængslet i ca. 4 måneder. Han blev idømt 6 måneders fængsel, og det betød, at han kort efter dommen kunne løslades og udsendes. Det ville han hellere, frem for at afvente en anke. Det kan ikke konkluderes, at slutresultatet ikke er blevet påvirket af den ukvalificerede tolkning.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at T har accepteret den endelige dom i sagen, og at det derfor kan overvejes, om han overhovedet har retlig interesse i sagen. Under alle omstændigheder synes straffesagens udfald at bekræfte, at slutresultatet ikke er blevet påvirket af de udfordringer med tolkningen, der har været i en periode under varetægtsfængslingen.

Den skriftlige oversættelse af anklageskriftet har ikke betydning for sagen. Forståelsen af den endelige tiltale var først relevant ved hovedforhandlingen og ikke under varetægtsfængslingen forud herfor. Ved indledningen af hovedforhandling blev der i øvrigt taget særlige skridt til at sikre, at T forstod tiltalen, og at han, inden hovedforhandlingen fortsatte, havde haft tilstrækkelig mulighed for at tale med sin forsvarer.

Ved vurderingen af, om kravet i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om en retfærdig rettergang er opfyldt, må der foretages en helhedsvurderingen af processen.

Der må ved denne vurdering navnlig lægges vægt på, at T både hos politiet og i grundlovsforhøret blev sigtet og afhørt under medvirken af en tilstrækkelig kvalificeret tolk. Han havde således mulighed for at forstå og forholde sig til sigtelserne. Sigtelserne, som dannede grundlag for varetægtsfængslingen, angik to forhold om henholdsvis indbrudstyveri og forsøg herpå. Der var ikke tale om forhold af nogen særlig kompleksitet, og der fremkom ikke i relation til grundlaget for varetægtsfængslingen nye sigtelser eller nye oplysninger, der markant forandrede fængslingsgrundlaget.

T har under hele forløbet været repræsenteret af en dansk advokat, der havde adgang til under retsmøderne at fremføre hans synspunkter over for retten. Det er vanskeligt at forholde sig konkret til de vanskeligheder, som advokaten har beskrevet i forhold til hendes muligheder for at skaffe fornøden tolkning i sin kommunikation med T, men det kan i hvert fald lægges til grund, at både politiet og domstolene forsøgte at hjælpe hende til at finde alternative løsninger på tolkningen. Det må endvidere, som anført i landsrettens kendelse, lægges til grund, at T under sagens forløb fik oversat og modtog de relevante oplysninger om indholdet af tiltalen og sagens forløb.

Der var i øvrigt væsentlige hensyn, som talte for at opretholde varetægtsfængslingen af T.

Det er vanskeligt at se, hvordan myndighederne kunne have grebet forløbet anderledes an under de givne omstændigheder. Processen blev løbende kontrolleret af domstolene, og ud fra det samlede forløb lykkedes det at sikre, at T fik en tilstrækkelig forståelse af sagen til at kunne forsvare sig.

Der er samlet set ikke tilstrækkeligt grundlag for at antage, at T ikke har fået en retfærdig rettergang efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6.

Der er ikke grundlag for at sidestille de problemer, der indimellem var med at fremskaffe tilstrækkelig kvalificeret tolkning i sagen, med, at der slet ikke blev afholdt retsmøder om fristforlængelser, herunder den 1. juni 2019.

Myndighedernes bestræbelser på at sikre en tilstrækkelig tolkning for T skal bl.a. vurderes i lyset af, at lovgiver for nylig har ændret kravene til, hvilke tolke der kan anvendes i straffesager, herunder med henblik på via en øget konkurrence på området at sikre den bedst mulige tolkning til den bedst mulige pris, jf. herved lov nr. 740 af 1. juni 2015 og lov nr. 370 af 9. april 2019. Der synes særligt vedrørende georgiske tolke, som udgør en relativt lille gruppe i Danmark, at have været utilfredshed med følgerne af lovændringen fra 2019 og den dermed følgende overdragelse af tolkningsopgaven til Easy Translate, og disse uoverensstemmelser synes i meget høj grad at have været medvirkende til, at det under denne sag har været vanskeligt at finde kvalificerede georgiske tolke.

Myndighederne har under de foreliggende omstændigheder foretaget en rimelig afvejning af de hensyn, der talte for at opretholde varetægtsfængslingen, over for hensynet til at sikre en tilstrækkelig tolkning for T. Det kan ikke anses som en rimelig retstilstand, hvis en person, for hvem flere grunde taler for at opretholde en varetægtsfængsling, må løslades, alene fordi det i et retsmøde viser sig, at det ikke har været muligt at fremskaffe en tolk, der er tilstrækkelig befaren i retstolkning på det pågældende sprog.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om der den 28. juni 2019 var grundlag for at opretholde varetægtsfængslingen af T indtil afsigelse af dom i sagen som bestemt ved byrettens kendelse af 1. juni 2019.

Højesteret er enig med landsretten i, at det på baggrund af sagens oplysninger ikke med sikkerhed kan afvises, at den tolk, der blev benyttet i forbindelse med retsmødet den 1. juni 2019, og T indbyrdes har haft visse forståelsesmæssige problemer. Samme tolk blev benyttet på retsmøder i byretten den 29. april og 20. maj 2019. Endvidere blev der på et retsmøde den 27. maj 2019 benyttet en tolk, som efter det oplyste aldrig havde tolket i retten, og som ikke kendte relevante juridiske udtryk. Det kan i øvrigt ikke afvises, at T også i en periode har været begrænset i sin adgang til at kommunikere med sin advokat som følge af problemerne med at tilvejebringe kvalificeret tolkning.

Det må dog samtidig lægges til grund, at tolkebistanden i grundlovsforhøret den 22. marts 2019 var fuldt kvalificeret, og at T på dette retsmøde blev gjort bekendt med og havde lejlighed til at udtale sig om de sigtelser, der dannede grundlag for varetægtsfængslingen. Det må endvidere lægges til grund, at der ikke efter grundlovsforhøret fremkom nye oplysninger, der var af væsentlig betydning for spørgsmålet om varetægtsfængsling. Som anført af landsretten må det desuden antages, at T under sagens forløb fik oversat og modtog de relevante oplysninger om indholdet af tiltalen og sagens forløb.

T har oplyst, at problemerne med tolkning i kommunikationen mellem ham og hans advokat bestod i perioden fra den 10. april til den 26. juni 2019. Det må herefter antages, at T i perioden efter den 26. juni 2019 og indtil hovedforhandlingen den 1. juli 2019 havde adgang til tilstrækkelig tolkebistand og var i stand til at holde møder med sin advokat. Højesteret finder, at T dermed havde tilstrækkelig tid og lejlighed til at forberede sit forsvar.

På denne baggrund, og da der i øvrigt var væsentlige hensyn, som talte for at opretholde varetægtsfængslingen af T, tiltræder Højesteret, at der den 28. juni 2019 ikke var grundlag for at løslade T med henvisning til artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Højesteret finder endvidere ikke grundlag for at anse retsmødet den 1. juni 2019 eller tidligere retsmøder i sagen for ikke at være afholdt.

Højesteret bemærker, at den georgiske oversættelse af anklageskriftet, som blev udarbejdet af anklagemyndigheden i juni 2019, efter sagens oplysninger forekommer at være behæftet med væsentlige fejl. Forståelsen af anklageskriftet var imidlertid først relevant ved hovedforhand-

lingen, og det må som anført lægges til grund, at T efter den 26. juni 2019 havde adgang til tilstrækkelig tolkebistand og dermed havde mulighed for at gøre sig bekendt med anklageskriftets indhold forud for hovedforhandlingen den 1. juli 2019.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens kendelse.

Thi bestemmes:

Landsrettens kendelse stadfæstes.

T skal betale sagens omkostninger for Højesteret.